Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэд гарана | № 84 (13708) | 1972 оной апрелиин 9, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ТҮРҮҮ ХҮНЭЙ ҮГЭ

ожомоймнай айдал

...һан үетэниие хүмүүжүүлгын асуудал... хүнэй үгэ» гэһэн ниитэ гаршаг доро ... дурадхал газетэһээ абаад байхадаа. ...һан шэнги байгааб? Яахадаа би үгэ ... хүнбиб? Хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдтэй, ... шагналтай нүхэд яагааб? Гэбэшье ... зааһан хүн хадаа эдиршүүл тухай хэ... олохо аабзаб гэжэ сэдьхэлээ амаруул...

...үетэн мүнөө ямархан шарайтай байна ...лан» гэжэ харюусаха байнаб. Мүнөө... нимэ-тиимэ гэлдэхэдэнь, би ехэл ...дагби. Хэрбээ үхибүүднай муу юм ... өөһэдөө муу хүмүүжүүлэгшэд гээшэ... зэмэлхэ зэргэтэй бэшэ гүбди?!

...ргын асуудалда дутуу дунда юумэн ...б. Бии. Муу журамтай эдиршүүлшье ...дэгэ хэдэн муу хүнүүдһээ боложо, бү... муушалангүй, яахадаа тиимэшүүл ... тус тустаа бодожо үзөө һаа, дээрэ

...хадаа эдиршүүлые үмөөрөө аабза гэжэ ...жа болохо. Зүб даа, би багшаб. Энэ ... омогорходогби. Багшал һэн хойноо ... үдэр бүри ушарнаб, тиимэһээ тэдэнэй ...е, ямараар ургажа байһыень һайн мэ...б.

...манай һургуулиие абаад үзэе. Би эндэ ...директорээр хүдэлнэб. Манай һургуу... һургуули. Юрын лэ үхибүүд һурадаг. ...00-ёод һурагшаһаа зургаан хүн һурал... ...алтагүй байгаа. 40 багшын хорин до...жа байһан шабинараа бултыень удаа... оруулжа, ажалдаа һайн амжалта туй...нхи багшанар манда үнинэй хүдэлдэг, ...предмедээ, шабинараа, түрэлхидөө... ...ургандаал адляар мэдэдэг.

...ын шанарые улам бүри һайжаруулжа, ...шье һурагшые хоёрдохи жэлдэнь һуул... зорилго коллективэй урда үнинэй та... Гэхэ зуура һурагшадай ниитын хү...мжагүйгөөр урдаа табиһан зорилгоёо ...жэ шадахагүй ха юмбибди даа. Тии... ...М-эй комитет, пионернүүдэй дружинын ...тэн һурагшад багшанарай түшэг тул... юм. Тэдэнэр хэндэшье «түлхюулэн... суглаа-хураал татажа, муу һурадаг, ...римашуулайнгаа «үйлыень хэдэг». Мүн ...шанартай асуудалаар диспут, суглаа... ...рэдэг байха юм. Гэнтэ анхаран гэхэ...рэнь, иимэ соносхол үлгөөтэй байха: ...һайн һурахыемнай юун һаатуулнаб?» али «Амин наһанайшни зорилго» г. м. ...улаан дээрэ комсомол һурагшадай һа...ндалдахые, арсалдахые шагнахада, ни... байдаг. «Эдэнэр бидэнэй найдалые ...тэжэ һанахаш.

...эдиршүүлэй политическэ үзэл бодо... ...жүүлгэдэ бидэ гол анхарал хандуул... ...И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо ...үедэ ехэ һайн заншал хаа хаанагүй ...йгаа. Тэрэ юун бэ гэхэдэ, ленинскэ ...д болоно. Ленинскэ шалгалтада бэл... ...ир хүбүүд, басагад агуу багшын, тэрэ...йн зохёолнуудые, КПСС-эй документ... ...лжа, үзэл бодолоо хатуужуулдаг.

...ын уг удхые ойлгуулжа һургаха шу... Н. К. Крупская «Ленинизмые яажа шу...һэн статья соогоо бэшэһэн байдаг. Зүб ...м-ленинизм шудалаад, тэрэнээ ажабай... ...лэжэ шадахагүй һаа, саг һалгааһанай ...имэһээ эдиршүүл юунэй түлөө марк... ...м үзэжэ байһанаа мэдэрхэ ёһотой. ...ха нүхэд, коммунистнар лэ туһалха

...тернациональна хүмүүжүүлгэдэ бидэ ...анхарал хандуулнабди. Манай һургуу... ...олшууд, пионернүүд хариин ороной ...а, автономито республиканuудай эдир... ...эг абалсана, бэлэгээ андалдана. Иимэ ...аан хүүгэдэй һуралсалые, журамые ... Юрэдөө хэн нэгэн муу юумэ хэбэл, ...абабал, нүхэдэй шангахан зэмэдэ хүр... ...онниндо зуруулха зэргэтэй.

...үүлагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулһан ... хани барисаанай фестиваль» һургуу... ...дөө, һурагшад хани нүхэдэйнгөө бэ... ...гээһэн юумэнүүдые хэрэглээ һэн.

...гэ — һургуулиин хэрэг» гэжэ за... ...һанадаг. Зарим нэгэн түрэлхидшье ...даг байна. Жэшээнь, манай һургуули... ...н гэжэ айлай хоёр хүбүүд 5-дахи бо... ...ассуудта һурадаг. Ехэл хүшэрхэн аба... даа. Түрэлхидынь, илангаяа эсэгэнь, ...мүүжүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа табидаг... ...да найдадаг лэ байшоо. «Үхибүүень ...һэ түрүүн түрэлхидыень хүмүүжүүл... ...ха» гэжэ А. С. Макаренко иимэл ушар тухай хэлээ ёһотой. Түрэлхидэй ниитын университедэй хүтэлбэрилэгшэ байһан тула нүхэр Нефедовтэй хэды дахин хөөрэлдэжэ, педагогическа литературатай байн-байн танилсуулха баатай болоо һэм.

Гэбэшье гээгдэнги үзэл бодолтой түрэлхид мүнөө сагта хомор болонхой ааб даа. Мүнөөнэймнай түрэлхид юрэнхы дээрэ эрдэм номтой, саадахи-наадахиие ойлгохо зон. Тиимэһээ түрэлхид багшанарта, һургуулида нилээн ехэ туһа хүргэдэг болонги. Тэдэнэр хүүгэдэйнгээ хүмүүжүүлгын түлөө горитойхон харюусалгатай байһанаа мэдэрдэг гээшэ. Юрэдөөл, дүрбэн тэгшэ хүнүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ түрэлхидэй үүргэ тон ехэ гэжэ хэлэхэ зэргэтэйбди.

Ниитын хүсэн, шефүүдэй туһаламжа ехэ удха шанартай. Улаан-Үдын судна-бүтээлгын завод, Улаан-Үдын телефонно-телеграфна станци манай һургуулиие шефтээ абанхай. 1971—1975 онуудта һургуулиин туһада шефүүдэй хүсөөр юун хэгдэхэб гэһэн хамтын түсэб зохёогдонхой. Жэшээнь, судна бүтээлгын завод табан жэлэй турша табяад мянган түхэригэй юумэ хэжэ, бүтээжэ манда үгэхэ юм.

Материальна туһаламжа үзүүлхэһээ гадна, хүмүүжүүлгын хэрэгтэ шефүүднай оролсодог. Энэ жэлдэ, Совет армиин һайндэртэ заводой хүсөөр һургуулиин фойе соо Александр Матросовто хүшөө табигдаа юм.

Гадна заводой цехүүд тус тустаа «өөрын класстай». Цехүүдэй ниитын эмхи, түрүү хүдэлмэришэд һурагшадай һуралсалда, журамда горитойхон нүлөө үзүүлдэг юм.

Апрелиин 22-то заводой хашаа соо багашуулые пионертэ абалгын баяр ёһололой пионерскэ сбор болохо. Тэрэ сбор дээрэ багашуулай түрэлхидһөө гадна, түрүү хүдэлмэришэд, заводто наһаараа хүдэлһэн нүхэд байлсажа, эдир пионернүүдые амаршалха, эрхим хүнүүд боложо ургахыень захиха.

Тиихэдэ эндэхи комсомолой эмхи һургуулиин ахамад классай һурагшадтай хамтын аяншалгануудые, спортивна хэмжээ ябуулгануудые, уншагшадай конференцинүүдые үнгэргэдэг.

Иимэ харилсаа холбоонууд һурагшадай һуралсалда, журамда һайнаар нүлөөлхэһөө гадна, саашанхи мэргэжэлээ шэлэхэ хэрэгтэнь аргагүй туһатай. Уһан замшадай гү, али хэлхеэ-холбоошодой мэргэжэл шэлэхэ дуратай эдиршүүл тусхай туһаламжа, зүбшэлнүүдые абадаг. Һүүлдэ тусхай дунда гү, али дээдэ һургуулинуудта дурадхагдадаг. Манай һургуули дүүргэһэн олон хүбүүд, басагад мореходно училищада, хэлхеэ-холбооной һургуулинуудта һуража байдаг.

Эдиршүүл—хожомоймнай найдал. Тэдэнэй ямар хүнүүд боложо ургахань ахамад үетэнһөө, хүмүүжүүлэгшэдһээ дулдыдаха. Тэдэнэй саашанхи хуби заяанай түлөө бултадаа харюусалгатайбди. Энээниие хүн бүхэн ойлгохо ёһотой. Юундэб гэхэдэ, түрэл оронойнгоо хүгжэлтые саашань арьбадхан бадаруулха зон тэдэнэр ха юм.

А. СТРИЖОВА,
Улаан-Үдын 2-дохи дунда һургуулиин директор.

МҮНӨӨДЭР ҮСЭГЭЛДЭРЭЙХИҺӨӨ ҺАЙНААР, ҮГЛӨӨДЭР МҮНӨӨДЭРЭЙХИҺӨӨ ҺАЙНААР

ХЭХЭ АЖАЛНАЙ ЕХЭ

ЗЭДЫН вольфрам-молибденэй комбинадай ажалшад СССР-эй профсоюзуудай XV съездын материалнуудтай ехэ һонирхон танилсажа байна. Съездын нээгдэхэдэ КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн гүнзэгы удхатай үгын, мүн ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ А. Н. Шелепинэй тоосоото элидхэлэй хэблэлдэ толилогдохотой сасуу комбинадай партийна ба профсоюзай комитедүүдэй хамтын заседани зарлагдаһан байгаа. Профсоюзуудай съездын материальнуудые олониитэ ажалшадта тайлбарилан ойлгуулха тухай асуудал энэ заседании дээрэ зүбшэгдөө.

Һүүлээрнь парткомой, профкомой гэшүүд, комбинадай захиргаанай хүтэлбэрилэгшэд цехүүдтэ ошожо, ажалшадай дунда хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн, элидхэлнүүдые хэһэн байна. Жэшээлбэл, комбинадай үйлэдбэриин таһагай начальник И. И. Попенко, Холтосоной руднигай парткомой секретарь Р. В. Никитков Баян-Голой энергоцехэй хүдэлмэришэдэй үмэнэ съездын материалнуудаар элидхэлнүүдые хээ. Иимэрхүү хөөрэлдөөн, элидхэлнүүд бүхы цех, участогуудта болоһон байна.

Ажалшад табан жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхэ, предприятиингаа экономическа дүнгүүдые бүри һайн болгохо, социалис мүрысөө улам һайнаар эмхидхэдэг, хүтэлбэрилдэг болохо асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулжа, һанамжа, дурадхалнуудаа оруулһан байна.

Манай комбинадай цех ба участогуудта коммунис ажалай 18 һургуули эмхидхэгдээд, хүдэлжэ байна. Тэдэ һургуулинуудта һуралсагшад мүнөө профсоюзуудай XV съездын материалнуудые шудалжа эхилээ. Тиихэдэ үйлэдбэри һайжаруулха, социалис мүрысөө улам һайнаар эмхидхэхэ тухай асуудалнуудта онсо анхарал табигдана. Цехүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, комбинадай парткомой, профкомой гэшүүд коммунис ажалай һургуулинуудта мүнөө хэшээлнүүдые үнгэргэнэ, лекцинүүдые уншана.

Предприятиимнай коммунис ажалай ударнигуудай, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй, ажалай ветерануудай слет һаяхан боложо үнгэрбэ. Тэндэ үйлэдбэриеэ саашадань үргэдхэхэ, экономическа дүнгүүдээ һайжаруулха тухай асуудалаар аша үрэ ехэтэй хөөрэлдөөн болоо. Тиигэхэ зуураа комбинадай гол цехүүдэй —Холтосоной Первомайска, руднигуудай шанаржуулгын фабрикын коллективүүдэй ажал саашадань улам һайжаруулха гэжэ хэлсэгдээ. СССР-эй профсоюзуудай XV съездын делегат Даша Цыденович Самбилов слёт дээрэ үгэ хэлэжэ, сугларагшадые ехэтэ һонирхуулаа.

Слёдто хабаадалсаһан түрүү хүнүүд, ажалай ветеранууд комбинадай бүхы хүдэлмэришэдтэ хандаһан хандалга нэгэн дуугаар баталан абаа. Мүнөөдэр үсэгэлдэрэйхиһөө һайнаар, үглөөдэр мүнөөдэрэйхиһөө һайнаар хүдэлжэ, табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бултадаа нэгэ хүн шэнгеэр тэмсэе гэһэн һанал бодол тэрэ хандалга соонь онсолон тэмдэглэгдэнэ.

«Социалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» тогтоол КПСС-эй Центральна Комитет нёдондо баталан абаа һэн. Энэ асуудалда профсоюзуудай XV съезд ехэ анхарал хандуулһан байна. Нүхэр Л. И. Брежнев съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, мүрысөөнэй удха шанар тухай үшөө дахин онсолон тогтобо. Тиимэһээ комбинадай профсоюзай комитедэй пленум дээрэ энэ шухалын шухала асуудал зүбшэн хэлсэхэ гэжэ шиидээбди. Пленум апрелиин хуушаар үнгэргэхөөр хараалагдана. Тэрэнээ эмхитэй һайнаар, олон хүнэй хабаадалгатайгаар үнгэргэхын тула профкомой гэшүүд мүнөө ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

Профсоюзуудай съездын хүндэлэлдэ комбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ һэн. Съездын делегат Д. Ц. Самбиловай хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд кварталайнгаа түсэбые мартын 20-до дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан байгаа. Тэдэнэр хэлэһэн үгэеэ хүсэндэнь хүргэжэ, кварталай түсэбые мартын 17-до дүүргэһэн тухайгаа мэдээсээ һэн. Мүн тиихэдэ Холтосоной руднигай И. Флеер, К. Войтунь гэгшэдэй, хамһабариин ажахын Р. Зюльковагай ударидадаг бригаданууд үнгэрһэн кварталай үйлэдбэриин түсэбые болзорһоонь уридшалан дүүргэһэн байха юм. Иимэрхүү жэшээнүүд комбинадтамнай олон.

Саашадаа хэхэ ажалнай үшөө ехэ. Профсоюзуудай XV съездын материалнуудай удха шанарые комбинадай хүдэлмэрилэгшэ бүхэндэ һайнаар тайлбарилан ойлгуулжа, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые, эршэ зоригые юһэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ зорюулха гээшэ манай нангин уялга болоно.

А. ВАГАНОВ,
Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ.

Апрелиин 15-да—коммунис субботник

АЖАЛАЙ ҺАЙНДЭРЫЕ УГТУУЛАН

Түүхэтэ субботнигто хэр бэлэн болоһые шалгаха харалга ороной бүхы ажалша коллективүүдтэ үнгэргэгдэжэ байна. Энэ удэр хүн бүхэнэй үрэ ехэтэйгээр ажаллахын тула, нөөсэ ба арга боломжонуудаа нарин нягтаар тоолон гаргана.

«Апрелиин 15 коммунис ажалай бодото һайндэр болог лэ!»—гэһэн уряатай плакадууд Московско Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ электромеханическа заводой цехүүд, таһагууд ба лабораторинууд соогуур харагдана. Энэ суута предприятиин коллектив хүдөө ажахыда зорюулан 100 шахуу электродвигательнүүдые, угаалгын 200-гаад машина, хэдэн арбаад генератор, нүүдэл электростанцинуудые, гагнууриин агрегадуудые, электротехническэ бусад зүйлнүүдые — дүн хамта 200 мянган түхэригэй хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргахань.

Кемеровскэ областиин 1 миллион 500 шахтёрнууд, металлургнууд ба барилгашад ажалай һайндэртэ хабаадахань. Даб дээрэхи бодомжын ёһоор, эдэнэр 9 миллион шахуу түхэригэй хүдэлмэри хэхэ болоно. Кузбассай горнягууд 400 мянган тонно нүүрһэ малтажа гаргаха.

Областиин ажалшад 1 миллион 500 шахуу түхэриг мүнгэ табан жэлэй жасада оруулхаар түсэблэнхэй.

Владивостогой барилгашад байрын шэнэ гэрнүүдые, «Океан» гэжэ гостиница, Залуушуулай байшан, Главпочтамт, универсам, хилээмэнэй завод, хоёр дунда һургуулиин байшан ба бусад барилгануудые хэхэ. 130 мянган түхэригһөө доошо бэшэ сэнтэй барилга, хабсаралгын хүдэлмэри город дотороо бүтээхээр хараална.

Энэ удэр Львовой автобусой заводой конвейернүүдһээ 30 машина гаргагдаха. Тэдэнэй тоодо 80.000 гэһэн номертой автобус бүтээгдэн гараха. Энэ машина хабсаргалгада хабаадаха эрхын түлөө мүрысөөн тус предприятида эхилээ.

Алтайн хизаарай олохон предприятинуудай коллективүүд 5 миллион түхэригэй продукци, тэрэ тоодо—гусенична 60 трактор, 135 плуг, хэдэн арбаад мотоор, олон метр бүд, радиоаппаратура, арадай хэрэглэлэй эд бараа бүтээн гаргаха. (ТАСС).

БУЛТА ХАБААДАЛСАХАНЬ

Хубсаһа оёдог «Байкал» нэгэдэлэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд нэгэ хүндэ адляар Бүхэсоюзна коммунис субботнигто хабаадаха гэжэ шиидээ.

Тус предприятиин хүдэлмэрилэгшэдэй штабай заседани һаяхан боложо, субботнигой удэр ямар ажал хэхэ талаар цех болон ательенүүд даабаринуудые абаа.

Апрелиин 15-най удэр «Байкал» нэгэдэл юһэдэхи табан жэлэй жасада 3,5 мянган түхэриг оруулхаар хараална.

Б. БАДМАЕВ.

Заводоймнай бүхы коллектив оронойнгоо бүхы ажалшадтал адли апрель һарын тэн багта үнгэргэгдэхэ Бүхэсоюзна коммунис субботнигто хабаадалсаха зорилгоор ехэ бэлэдхэл хэжэ байна.

Коммунис субботнигой удэр манай предприятиин 1480 хүдэлмэришэн ажалдаа гаража, бүхэли удэрэй турша соо өөһэдынгөө участогуудта, станогуудта ажаллаха юм. Нэгэ удэрэй турша предприятиимнай цехүүдтэ хамта дээрээ 71 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргагдахаар хараалагдана. Тэрэ тоодо 15 электродвигатель, 1 автокран, 2 мянган электрокипятильник, силос хуряадаг комбайнуудта хэрэглэгдэхэ 35 редуктор, 10 тонно шэрэмэй шудхалаа гаргагдаха. Эдэ бүхы продукци бүтээн гаргахада, 15 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулагдаха болоно.

Предприятиимнай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд субботнигой удэр заводойнгоо харша соохи талмайе сэбэрлэхэһээ гадна, дүтэ шадарай участогуудые мүн лэ сэбэрлэлсэхэ юм.

Бүхэсоюзна коммунис субботнигой удэр заводой хүдэлмэришэдэй олоһон салин хүлһэнэй бүхы мүнгэниинь (хамта дээрээ 4 мянга 500 түхэриг) юһэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө зорюулагдаһан хамтын жасада оруулагдаха юм.

П. БУРЛОВ,
«Электромашина» заводой директор, субботник үнгэргэхэ штабай начальник.

...й АССР-эй Верховно ...Президиумэй Указ

...Д. Д. ЛУБСАНОВТА ...АЙ АССР-эй ЭРДЭМ ...ГАБЬЯАТА АЖАЛ ...УЛАГША ГЭҺЭН ...ЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ...ОЛГОХО ТУХАЙ

...ика дотор эрдэм наука ...дэрүүлгэдэ ехэ га...байһанайнь түлөө нии...эй институдай дирек...Р-эй Наукануудай ака... Сибириин отделениин ...филиалай президиу...үлэгшын орлогшо, фи... эрдэмэй кандидат нү... Дашипылович Лубса...уряадай АССР-эй эр...ын габьяата ажал ... гэһэн хүндэтэ нэрэ ...хо.

...АССР-эй Верховно ...Соведэй Президиумэй ...эгшэ Б. СЕМЕНОВ.

...АССР-эй Верховно ...Соведэй Президиумэй ...тарь К. МАСЛОВ.

...Үдэ, ...рдэй байшан. ...оной апрелиин

БАГДАД

ХОЙТО РУМЕЙЛЬДЭ БАЯРАЙ ЁҺОЛОЛ БОЛОБО

ТАСС

Республикын национальна нефтиин түрүүшын томо олзоборилгые, тэрэшэлэн Хойто Румейлэй районие Шатт Эль-Араб гэжэ мүрэнэй эрье дээрэхи Фао порттой холбоһон нефтепроводые ашаглалгада үгэлгэтэй дашарамдуулагдаһан баярай ёһололдо хабаадахын тула КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин толгойлогшотой совет партийно-правительственна делегаци апрелиин 7-до энэ районде аяншалжа ерээ.

Хойто Румейльдэ ехэ митинг болобо.

Араб Социалис ёһоной дэбжэлтэ гэжэ Ирагтахи хүтэлбэриин Генеральна секретариин орлогшо, Ирагай Республикын Революционно командованиин Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Саддам Хусейн митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Һүүлээрнь А. Н. Косыгин трибунада гараба.

Хойто Румейльдэ Ирагай национальна нефтиин ехэ олзоборилго эмхидхэгшэдтэ хани, халуун амар мэндэ хүргэхые, Ирагай национальна экономико байгуулгада, ороной бэеэ даанхай байдал бэхижүүлгэдэ иимэ ехэ илалтын туйлагдаһантай дашарамдуулан, амаршалхыемнай КПСС-эй ЦК, Совет правительство манай делегацида даалгаа гэбэ. Нефтиин олзоборилго эмхидхэгшэдээр дамжуулан, Ирагай Республикын ажалша бүхэриг, мантай хани барисаата арадые амаршалнабди гэжэ А. Н. Косыгин тэмдэглээ.

Олонхи совет мэргэжэлтэдтэ дурасхаалта медальнууд митинг дээрэ барюулагдаба.

«ИНТЕРКОСМОС-6» ДЭГДЭЭГДЭБЭ

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

Замбуулинай дайдые амгалан зорилгоор шэнжэлхэ, хэрэглэхын тула социалис оронуудай харилсаа холбоо байгуулха программын ёһоор, бүмбэрсэг дэлхэйе тойрон дабшаха «Интеркосмос-6» гэжэ хэмэл одон 1972 оной апрелиин 7-до Советскэ Союзһаа табигдаба.

Замбуулинай дайдын эхин элшэ туяануудые шэнжэлэн мэдэхын тула: бүхыдөө 1070 килограмм шэгнүүртэй фотоэмульсионно түхеэрэлгэ, мүн ионтой калориметр хэмэл одон дээрэ тодхогдонхой. Эдэ оньһон түхеэрэлгэнүүд Венгриин Арадай Республикын, Монголой Арадай Республикын, Польшын Арадай Республикын, Румыниин Социалис Республикын, Советскэ Союзай, Чехословакиин Социалис Республикын мэргэжэлтэдэй ухаалан зохёоһон техническэ онол эргаар Советскэ Союзда бүтээгдэһэн байха юм.

Тэрээнһээ гадна һолирнуудые шэнжэлхэдэ шухала бүлэг аппаратура хэмэл одон дээрэ табигданхай. Тэрэниие Венгриин Арадай Республика, Советскэ Союз, Чехословакиин Социалис Республика хамтадаа ухаалан зохёожо, бүтээһэн байна.

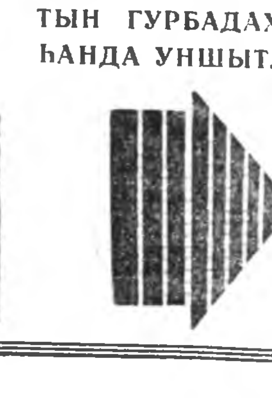

Москва... Энэ хото шэнэ дэлхэйн — социализмын дэлхэйн эрхим шэңжэ шанарнуудые өөртөө шэнгээнхэй. Москва — сүлөөтэ национальностьнууд ба арад үндэһэтэдэй урдань үзэгдөөгүй бата нэгэдэлэй, хани барисаанай бодото бэелэл мүн. Москва хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ тон хүндэтэй һанагдадаг. Юундэб гэхэдэ, эндэ, Кремль соо Владимир Ильич Ленин ажаһууһан, ажаллаһан юм. ЭХЭ ОРОНОЙ ЗҮРХЭН, БААТАР СОЛОТО ХОТО — МОСКВА ТУХАЙ МАТЕРИАЛНУУДЫЕ ГАЗЕТЫН ГУРБАДАХИ ХУУДА ҺАНДА УНШЫТ.

НЭГЭШЬЕ ХУРЬГА ГАРЗАЛУУЛХАГҮЙ—МҮНӨӨДЭРЭЙ ШУХАЛА ЗОРИЛГО

1972 оной апрелиин 1-нэй мэдээн

Аймагууд	Хурьгадай бүхыдөө абтаhаниинь	Тэрэнhээ гарзалhаниинь (проц.)
Мухар-Шэбэрэй	73158	1,4
Зэдын	118596	1,1
Сэлэнгын	60441	3,1
Хяагтын	58659	0,9
Бэшүүрэй	46744	1,3
Яруунын	43967	3,2
Хэжэнгын	42341	2,4
Хориин	40748	2,1
Улаан-Үдын	36276	1,1
Хурамхаанай	32774	0,3
Загарайн	20204	1,3
Баргажанай	19416	0,1
Захааминай	18291	1,1
Түнхэнэй	10552	1,7
Ахын	3588	3,5
Республика соо бүхыдөө	625755	3,5

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ХОНИДОЙ ТҮЛЭЙ ХЭР АБТАЖА БАЙҺАН ТУХАЙ

Хонидой түл абалгын тон харюусалгатай халуун хүдэлмэриин үшөө нэгэ арбан хоног үнгэрбэ.

Дээрэ толилогдоhон тоо мэдээн сооhоо харахада, энэ үе соо республикымнай ажахынуудай хонин һүрэгтэ үшөө 46.565 толгой хурьган нэмэбэ. Тиигэжэ колхоз, совхозуудтамнай жэлэй эхинhээ хойшо бүхыдөө 625.755 хурьган абтаба. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэй апрелиин 1-нэй үедэ абтаад байhанhаа нэгэ бага үсөөн болоно.

Илангаяа һүүлэй арбан хоногой туршада Зэдын аймагай ажахынуудта 20 мянган хурьган, Хурамхаанда — 6709, мүн Мухар-Шэбэрэй, Сэлэнгын, Улаан-Үдын аймагуудта олон хурьган абтаа.

Энэ үе соо зуун эхэ хонин бүриhөө 100, мүн тэрэнhээ дээшэшье хурьга абаhан түрүү хонишодой тоо һураггүй олон болоо. Хэрбээ нёдондо энэ үедэ республика соо хонишодой 80 бригада зуун эхэ хонин бүриhөө 100-haa дээшэ хурьга абаад байhан haaнь, мүнөө 104 бригада тиимэ үрэ дүн туйлаhай. Энэмнай нэн түрүүн олонхи хонишодой мэргэжэл шадабариин дээшэлhэнийе, социалис мүрысөөнэй эршэ хүсэнэй улам шангадаhаниие гэршэлнэ. Тэрэшэлэн манай хонишодой СССР-эй байгуулагдаhаар алдарта 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө шармайн оролдожо байhаниинь элитээр харуулна.

Республика соогоо эгээл олон хурьга абаhан Зэдын аймагта мүнөө 39 түрүү хонишониинь зуун эхэ хонин бүриhөө 100-haa дээшэ хурьга абаа. Илангаяа Борьёогой совхозой хонишодой амжалтаар үнэн зүрхэнhөө омогорхомоор. Эндэхи эрхим хонишод Дмитрий Свистунов, Тамара Чупышева, Гомбо Галсанов, Гасаран Рабдаев, Роза Мункуева гэгшэд тус тустаа зуун эхэ хонин бүриhөө 115-haa 130 хүрэтэр хурьга абаад, нэгэшье түл гарза хоролтогүйгөөр томо болгоно.

Байгша ондо Мухар-Шэбэрэй, Улаан-Үдын, Захааминай, Түнхэнэй аймагуудта зуунhаа 100 хурьга абаhан түрүү хонишод урдынхиhаа һураггүй олошоржо байна. Тиихэдэ Хяагтын аймагай ажахынууд хонидой түл абалгаар һайн дүн туйланхай.

Гэхэтэй хамта хонин һүрэг олоор үсхэбэрилдэг, жэлhээ жэлдэ муу бэшэ дүн туйладаг Бэшүүрэй аймагай хонишодой дундаhаа зуун эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга абаhан хүнүүд мүнөө хүрэтэр үшөөл үгы байна. Харин тэдэнэй хүршэ — Мухар-Шэбэрэй аймагай ажахынууд үнгэрэгшэ жэлэй зунhаа хойшо хонидойнгоо үүлтэр һайжаруулха, отара, бригадануудта шэнэ түрүү арга нэбтэрүүлхэ талаар ехэ юумэ хээ. Энээнэй ашаар тус аймаг мүнөө нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 6 мянган хурьга үлүү абаад байна ха юм. Мүнөө эндэхи 10 хонишон зуутанай тоодо ороо.

Урдань Загарайн, Хориин, Баргажанай, Яруунын аймагуудта 100 хонин бүриhөө 100-haa дээшэ хурьга абадаг хонишод олон байдаг һэн. Мүнөө жэл даншье үсөөн байна.

Харин тиихэдэ Улаан-Үдын аймагай Ленинэй, Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ, «Родина», Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай хонишод баhал урда мэтэ хурьга олоор абажа, түрүү нэрэеэ алдангүй ябана. Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишон Нима Осохеев хүшэр хүндэ эрхэ байдалда хүдэлжэ, аймаг соогоо эгээн түрүүлэн зуун эхэ хонин бүриhөө 98 хурьга абаад, хоролтогүйгөөр томо болгоно.

Эдэ түрүүшүүлэй жэшээ дээрэhээ харахада, ажахы бүхэндэ зуун эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга абаха арга боломжын гүйсэд бии байhые гэршэлнэ. Ингээд ерэхэдээ, мүнөөдэр зуун эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга абаад байhан түрүүшүүл энэ туйлаhанаа улам батадхаха, үшөөшье түл олоор абаха, нэгэшье хурьга гарзалуулхагүйн тулада бүхы хэмжээ абаха зэргэтэй. Мүн саашадаа зуутанаймнай тоо үшөөл олошорхо бэзэ гэжэ найдагдана.

Х. ДОРЖИЕВ,
республикын Хүдөө ажахын министерствын главна зоотехник.

КПСС-эй райкомой

пленум

ЭРХИМ БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАХА

НАРҺАТА. (Телефоноор абтаба). ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтаха талаар аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал КПСС-эй Яруунын райкомой пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь К. А. Албашеев энэ асуудалаар элидхэл хэжэ, СССР-эй тогтоhоор 50 жэлэй ойе амжалтатайгаар угтахын түлөө ямар зорилгонуудые бэелүүлхэ байhан тушаа тодорхойгоор тогтоо.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаhан Яруунын совхозой парткомой секретарь Л. Г. Минеев ажахын хүдэлмэришэд ехэ һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоо, бэелүүлхэ зорилгоо хараалаанхай гэжэ мэдээсэбэ. Совхозой хүдэлмэришэд гүрэндэ һү худалдаха жэлэй түсэб ноябриин 7-до дүүргэхэ, жэлэй дүүрэтэр 4500 центнер һү түсэбhөө гадуур тушааха, тэрэшэлэн түсэбhөө үлүүгээр 600 центнер мяха, 25 центнер ноhо бэлэдхэлэй пунктнуудта оруулха уялга абанхай.

Үдэ-Витимэй экспедициин начальник Д. В. Ветров үгэ хэлэхэдээ, ашагта малтамалнуудые бэдэрэгшэд түүхэтэ һайндэрые нэрэ солотойгоор угтахын тула зоригтойгоор хүдэлжэ байна гэжэ тэмдэглээ. Экспедициин геологууд Харасан, Солонго гэжэ газарнуудта бэдэрэлгын ехэ хүдэлмэри хэхэ юм. Ерэхэ 1973 ондо энэ коллективэй бүтээхэ даабаринь 1,5 дахин ехэ болохо хараатай. Тиимэhээ иимэ зорилго дабахын тула мүнөөнhөө бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй болоно. Гадна ноябриин 7-ной һайндэр болотор ухибүүдэй саадай байшан, пекарниин гэр болон бусад хэдэн барилгануудые ашаглалгада тушаахабди гэжэ тэрэ хөөрэбэ.

КПСС-эй райкомой гэшүүн, «Юбилейный» совхозой ахалагша хонишон Л. Б. Ринчинова СССР-эй тогтоhоор 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зэрюулан, дээшэлүүлэтдэhэн уялга абаhан тушаагаа хэлэбэ. Тиихэдээ энэ жэлдэ хонин бүриhөө 3,2 килограмм ноhо хайшалхаб гэжэ мэдүүлбэ.

Ц. ГАЛСАНОВ,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

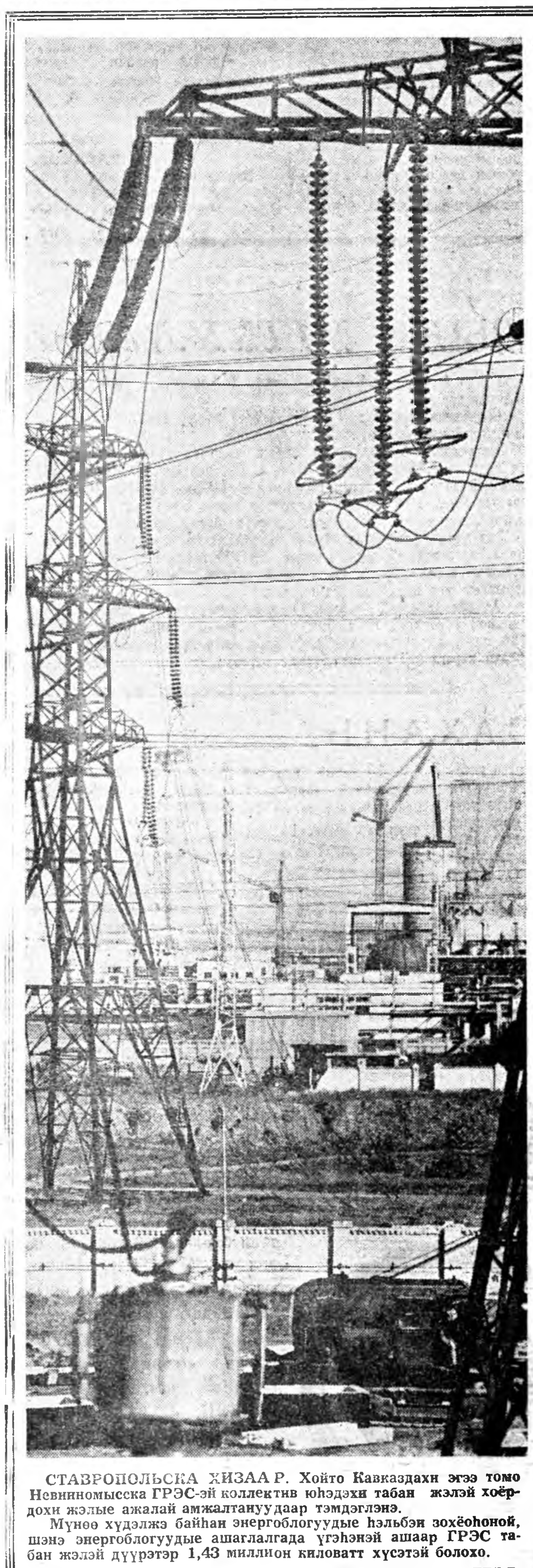

СТАВРОПОЛЬСКА ХИЗААР. Хойто Кавказдахи эгээ томо Невинномысска ГРЭС-эй коллектив юhэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлые ажалай амжалтануудаар тэмдэглэнэ.

Мүнөө хүдэлжэ байhан энергоблогуудые hэльбэн зохёоhоной, шэнэ энергоблогуудые ашаглалгада үгэhэнэй ашаар ГРЭС табан жэлэй дүүрэтэр 1,43 миллион киловатт хүсэтэй болохо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: табан жэлэй шэнэ барилганууд тээшэ ГРЭС-hээ электро-дамжуулгын лининүүд татагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

Үдэрэй темэдэ

Сабшалан дээрэ хабартаа юу хэлтэйб?

АДУУҺА малайнгаа тоо толгойе олошоруулхын хажуугаар үүлтэрыень һайжаруулжа, бардам хүрэхэ үбhэ тэжээлээр хангаhанай ашаар мал ажалайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, саашадань улам хүгжөөхэ байhамнай хэндэшье мэдээжэ. Тиин эдэ бүхы гол шухала зорилгонуудай хүсэд бэелүүлэгдэхэдэ, республикымнай ажахынууд гүрэндөө тарган мяха, һү, үндэгэ, торголиг ноhо бүри ехээр тушааха дүүрэн аргатай болохо байна бшуу.

Мүнөө үедэ республикымнай ажахынууд ниитынгээ адууhа малай үбhэ тэжээлые гол түлэб сабшалан, бэлшээриеэ һайжаруулhанай ашаар абадаг гээшэ. Тиимэhээ малшад, луговодууд болон республикымнай хүдөө ажахын эрдэмэй эмхи зургаанууд сабшаланда үтэг хэхэ талаар нилээд дүршэлтэй болонхой. Гадна нуга сабшалангай, бэлшээриин ургаса дээшэлүүлхэ, наг шэбхэ ехээр гаргаха, минеральна үтэгжүүлгэ оруулха талаар яhала ашагтай онол аргануud зохёогдожо нэбтэрүүлэгдэнэ гээшэ.

Сабшалангай ногооной ургаса эрид дээшэлүүлгэдэ хабартаа хэгдэдэг луговодуудай хүдэлмэри горитойхон нүлөө үзүүлдэг байна. Хаhа сагтаа уhалагдаhан, үтэгжүүлэгдэhэн сабшалан, бэлшээриин ногоон түргэн ургажа, баян ургасын эхи «заладаг» байна бшуу.

Тиимэhээ хабартаа тэндэ ямар хүдэлмэри хэлтэй гээшэб?

Нэн түрүүлэн бүхы сабшалангаа шулуу шохойhоо сэбэрлэхэ, һүринүүдэй һууриин һургааг, гадаhануудые суглуулха хүдэлмэреэ богони болзорто бүтээхэ бологдоно. Энэ хадаа үбhэ хуряалгын үедэ машина, техникээ ашагтайгаар хэрэглэжэ, тэжээл бэлэдхэлгые түргэн үнгэргэхэдэ нүлөөтэй. Тэрэшэлэн энэ ажалай хажуугаар уhалууриин һубаг, ханаабуудые сэбэрлэхэ, хүүргэ, дугы хаалтануудаа, уhа бариха түхеэрэлгэнүүдээ заhабарилха шухала.

Намар, үбэлэй сагта, мүн хабартаа шииг нойтоной багаар ороhон дээрэhээ газарай хүрьhэн хуурай байна гээшэ. Тиимэhээ энээниие хараадаа абан, гол горходой уhые зүбөөр хубаарилжа, дээрэ газарай сабшалан, бэлшээри һайса ундалуулхые оролдохо бологдоно. Тэрэшэлэн һайрамай уhа нуга сабшаландаа залаха хэрэгтэй.

Эгээл мүнөө үедэ, үшөө һайса дулаараадүйдэ ехэ, бага голнуудай мүльhыень хахааха саг зуурын түхеэрэлгэнүүдые барижа, уhыень эрье шадархи сабшалан, бэлшээриин газарта гаргахада ашагтай байдаг. Энээнhээ гадна гол горходой, нуурай, худагай дэргэдэ бүлүүр станцинуудые тодхожо, газараа ундалуулхада нилээд туhатай юм. Иигэжэ эдэ үдэрнүүдтэ али бүхы аргаараа сабшалан, бэлшээриеэ уhалжа, газарайнгаа хүрьhые ехээр шииггүүлжэ абахые оролдохо бологдоно.

Эрдэмтэдэй шэнжэлгэнүүдые, түрүү луговодуудай дүй дүршэлые согсолон харахада, манай республикын эрхэ байдалда гурба дахин уhалагдаhан бэлшээри, сабшалангhaa нилээд ехэ үбhэ тэжээлэй абтадаг байhаниинь элишэлэгдэнхэй. Жэшээлбэл, гектарай 6,2 центнер үбhэнэй абтадаг уhалагдадаггүй, үтэгжүүлэгдэдэггүй сабшалангые нэгэ дахин уhалхада, гектарай 8,9 центнер, хоёр удаа ундалуулхада, 17,5 центнер, тиихэдэ гурба дахин уhалхада, гектарай 24,7 центнер гэхэ гү, али 4 дахин ехэ үбhэн хуряагдана. Харин үтэгжүүлэгдэhэн нуга сабшалангые 2—3 дахин ундалуулхада, гектарай дунда зэргээр 50—70 центнер үбhэн абтадаг юм. Хэрбээ эды зэргын ургаса хуряажа абаха гээ haa, уhалууриингаа хаhа сагые, хэмжүүрые хазагайруулангүй, тэрэл болзортонь үнгэргэхэ хэрэгтэй.

Гадна ажахынуудай луговодууд даалгагдаhан сабшалангаа түргэн дундаа шэргэшэдэг гол горходой уhаар уhалдаг haa, нэн түрүүлэн эгээл саада захынгаа участогуудые ундалуулаад, байтараа уhанайнгаа захын газарые уhалха болоно. Юуб гэхэдэ, ингэжэ уhаяа хубаарилхада, ехэ сабшалан уhалагдадаг юм.

Хабартаа луговод бухэн нуга сабшалан, бэлшээриеэ нэгэ жэгдээр уhалхые оролдохо зэргэтэй. Тэрэшэлэн уhалууриин үедэ нэгэшье добо газарые шииггүүлэнгүй үлөөжэ болохогүй. Хоёрдохёор, доро, хонхосог газарта уhа ехээр тогтоохоdo муу. Эдэ бүгэдые зайсуулхын тула уhалжа байха үедөө зарим газартань шоройгоор гү, али наг шэбхээр хаалта хэжэ, уhаяа зүбөөр, жэгдээр тарааха болоно.

Хэрбээ уhалhанай һүүлээр доро, хонхосогууд соогуур уhанай ехээр сөөрэмтэн тогтоо haaнь, уhа сасадаг машинаар hоруулжа, добо газарыень уhалхада һайн. Уhалууриин хэмжээ, саг болзор тухай хэлэхэ болоо haa, нэн түрүүлэн газарай хүрьhэнэй али зэргын гэдэhэниие, мүн гол горходой уhанай ерэhыень хараадаа абаха шухала. Тиихэдээ абаhаар залаата ногоотой сабшалангаа уhалаад, һүүлээрнь буурсагта ногоотой газараа ундалуулха хэрэгтэй.

ХАБАРТАА гол горходой шааяхатай хамта, газар уhалалгаяа түхэреэн сүүдхын туршада таhалгаряагүй ябуулхада һайн байдаг. Уhалалгадаа бэлэдхэл хэхын хажуугаар сабшалан, бэлшээриеэ дошо дэгнүүлhээ, һөөг бургааhанhaa сэбэрлэхэ шухала. Ингэжэ газараа сэбэрлэжэ үргэдхэхэдэ үбhэ ногоонойнь ургаса горитойхоноор нэмэдэг байна. Хэрбээ сабшалан дээрэ һөөг бургааhанай үсөөн байгаа haa, гараар сабшажа сэбэрлэхэ хэрэгтэй. Тиихэдээ һөөг бургааhаяа газарай нюрууhaa 20—25 сантиметр доогуур сабшаад, нүхэ, хонхосогыень шоройгоор бүглэхэ болоно. Һөөг бургааhанай үргэлжэ ехээр ургаhан байбалнь, бульдозероор түлхихэдэ һайн юм. Иигэжэ сабшагдаhан һөөг бургааhаяа суглуулжа, хажуу тээшэнь обоолхо хэрэгтэй.

Һөөг бургааhа үндэhөөрнь сабшажа сэбэрлэгдэhэн газараа һайнаар тэгшэлээд, хүсы, хяаг ногооной үрэhэ тарихада, тэрэ жэлдээ ургадаг байна. Тиихэдээ зүлгэеэ абхуулhан нэгэ дүрбэлжэн метр газарта 2—3 грамм ногооной үрэhэ 15—20 грамм обёостой холёод тарихада зохид. Хэрбээ ногооной үрэhэнэй үгы haaнь, намаршаг тээ хуряагдажа сомогдоhон һүриин оёорой хог суглуулжа сасахада, ногоон түргэн ургадаг.

Эгээл мүнөө сабшалангай дошо дэгнүүл сабшажа сэбэрлэхэ хүдэлмэри эхилхээр болонхой. Дошо дэгнүүл ехэтэй сабшалан үндэhөөрнь һайжаруулха хүдэлмэри ябуулхада таарамжатай. Набтар, зөөлэн дэгнүүлые борнойлжо усадхахада бэлэн байдаг. Харин үндэhэжэhэн хатуу дэгнүүлнүүдые хүндэ рельсээр хамажа гү, али дисктэй борной ябуулжа үгы хэхэ шухала. Һүүлээрнь уhа эюулэгдэдэг хүндэ катогоор хүрьhыень нягтаруулан тэгшэлхэ болоно. Гадна эдэ бүхы хүдэлмэреэ апрелиин һүүл, майн эхеэр , ногооной үшөөл ургаадүйдэ хэжэ дүүргэхэ хэрэгтэй.

Үбhэ ногооной баян ургаса хуряахын тула газараа үтэгжүүлхэ гээшэ гол шухалада тоологдодог юм. Гол түлэб апрель һарада, майн 5—10 болотор наг шэбхээ сабшалан дээрээ сүм зөөжэ, нэгэ жэгдээр баллуураар тарааха ёhотой. Тиихэдээ нэн түрүүлэн наг шэбхээ уhалагдадаг газарта гаргахада, үбhэ ногоонойнь ургаса горитойхоноор нэмэдэг байна. Хэрбээ гектар бүриhөө 25—30 центнер үбhэ абажа хуряаха гэбэл, 4—5 жэлhээ удааруулангүй наг шэбхэ гаргажа тарааха болоно. Тиихэдэ үтэг хэхэдээ үхэрэй аргал haaнь, гектарай 30—40 тонно, харин хониной байбалнь — 25—30 тонно hолоомонтой холигдоогүй шэбхэ гаргаха зэргэтэй. Ногооной муугаар ургадаг, элhэлиг хүрьhэтэй газарта наг шэбхыень 30—40 процентээр нэмээхэ хэрэгтэй.

Сабшалан дээрэ гаргагдаhан наг шэбхээ нэгэ жэгдээр тараахын хажуугаар «БДТ 2,5-А» түхэлэй хүндэ дисктэй борнойгоор 2—3 дахин борнойлжо, 13—15 сантиметр гүнзэгыгөөр хүрьhэндэнь оруулха хэрэгтэй. Һүүлээрнь уhа эюулэгдэдэг хүндэ катогоор жэгдэлхэ болоно. Иигэжэ үтэг хэхэдэ наг шэбхын ургасада хэрэгтэй элдэб бодосуудынь хиидэ таража арилдаггүй байна. Гадна ногоонииньшье үдхэржэ, үндэрөөр ургажа, элдэб ожорhо, нарhан үбhэниинь түригдэдэг юм.

1965—1968 онуудта Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станцида хужарлиг хүрьhэтэй газарта түргэн үтэг хэхэ туршалга хэгдэhэн бэлэй. Тиихэдээ наг шэбхээ хүрьhэндэ оруулхадань, үбhэ ногоонойнь ургаса гектарай 18 центнерhээ 54—58 центнер хүрэтэр нэмэhэн ба һайн шанартай элдэб ногоон элбэгээр ургаhан байна.

Малай байраhаа холо оршодог уhалагдадаг сабшаланда гаргагдаха наг шэбхын хэмжээе гектарай 10 тонноор бага болгобол, минеральна үтэгжүүлгэ заабол оруулалсаха хэрэгтэй. Тиигэжэ наг шэбхэтэй минеральна үтэгжүүлгэ холижо оруулхада, үбhэ ногоониинь гектарай 16—30 центнерээр нэмэдэг байна. Гадна нимэ үтэгжүүлгэ оруулхадаа, ямар ногооной ургадаг байhыень хараадаа абаха шухала.

Н. ХРЕБТОВ,
РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй габьяата агроном.

ТҮРҮҮШЫН ЗУУТАН... ЖЭШЭЭ АБАЯЛ!

1972 оной апрелиин 1-нэй мэдээгээр зу... хонин бүриhөө 100-haa олон хурьга аба... республикын хонишод

Ахалагша хонишодой нэрэ, обог	Аймаг болон ажахынь	Бухы эхэ хонидойнь тоо
ЗЭДЫН АЙМАГ		
Свистунов Д. Я.	Борьёогой совхоз	630
Чупышева Т. П.	— » —	592
Галсанов Г. С.	— » —	615
Рабдаев Г. Л.	— » —	550
Мункуева Р. Ц.	— » —	649
Цырендоржиев А. Д.	— » —	667
Жигдоржиев Ж. А.	— » —	630
Базаров В. Г.	— » —	581
Мункуев Г. П.	— » —	559
Шишмарев Г. Г.	— » —	649
Цыренов Б. Ж.	— » —	638
Гомбожапов Б. Г.	— » —	621
Галсанов Б-М. Х.	— » —	594
Бадмаев В. Д.	— » —	633
Аюшеев Ц. Б.	«Коммунизм» колхоз	605
Бальжиев С. Ч.	— » —	565
Цыретаров С. Б.	— » —	532
Данзанов Р. Н.	— » —	603
Бадмаев В. Б.	— » —	572
Дашиев М. Т.	— » —	632
Доржиев М. Ю.	— » —	604
Цыренов В. Д.	— » —	595
Иванов Л. Д.	— » —	508
Цыремпилова Г-С. Г.	— » —	567
Ранжилов М. Л.	«Октябрьский» совхоз	572
Банзаракцаева С. Б.	«Мир» колхоз	600
Батуев Б. Г.	— » —	600
Бадмаев Д-М. Ц.	— » —	610
Ульзутуев Г. Л.	— » —	500
Гомбоев А. Г.	Торины совхоз	594
Аюров Т-С. Ц.	Доржи Банзаровай нэр. колхоз	563
Уланов Р. Ш.	— » —	603
Норбоев Ц-Д. Б.	— » —	562
Цыбенов Д. Ж.	XX партсъездын нэр. колхоз	612
Ощепков Г. Н.	Ленинэй нэр. колхоз	640
Гасарунов Ц. М	Оёорой совхоз	574
Жамбалов Д. Д.	— » —	566
Бадмаев Б. Ц.	— » —	557
Цыренов Ч. Г.	«Заречный» совхоз	619
ХЯАГТЫН АЙМАГ		
Степанов И. Ф.	«Родина» колхоз	620
Бондарев Л. Ф.	— » —	658
Афанасьев Г. Ф.	— » —	599
Андреев М. Н.	— » —	639
Цыбикжапов Ц. Д.	Алтайн совхоз	593
Цыренжапов Ц. Ж.	— » —	629
Очиров Д. Р.	— » —	660
Эрдынеев Б. Э.	— » —	592
Алексеев И. Д.	Хүдэриин совхоз	633
Дашипылов С. Ж.	Хяагтын совхоз	716
Тодорхоева Б. Ж.	Мөөрөөшын совхоз	627
Хлебников А. Н.	Ранжуровай нэр. кол.	648
Белобородов Ф. С.	— » —	662
Жаркой И. Н.	— » —	654
УЛААН-ҮДЫН АЙМАГ		
Васильев М. Т.	Ленинэй нэр. колхоз	517
Цыренов Б. С.	«Байкал» племхоз	434
Базаржапов В. Д.	Ивалгын ОПХ	574
Трифонов Ф. Д.	— » —	551
Давыдов И. Е.	«Дружба» колхоз	450
Степанов Н. К.	Ленинэй нэр. колхоз	590
Доржиев П. Д.	«Улаан Оронго» колхоз	550
Пыкин Н. Я.	«Маяк» колхоз	586
Бадмаев В. Б.	«Байкал» племхоз	424
ХУРАМХААНАЙ АЙМАГ		
Бадмаева Ц. А.	Гааргын совхоз	624
СЭЛЭНГЫН АЙМАГ		
Банзаракцаева Б. Г.	Карл Марксын нэр. колхоз	623
Очиртаров Ш. Б.	Сэлэнгын совхоз	618
Григорьев К. М.	Химнын совхоз	572
Раднажапов Р. С.	— » —	600
Содномова Г-Ц. М.	— » —	594
Цыбикдоржиев А. Н.	XX партсъездын нэр. колхоз	684
Будаева Д. Д.	— » —	633
Санданова М. С.	Сэлэнгын совхоз	510
Мансарунова Н. Ч.	«Эрдэм» колхоз	567
Ленхобоев Д. Г.	Тельманэй нэр. колхоз	588
Цынгунов Н. Б.	— » —	602
ЗАХААМИНАЙ АЙМАГ		
Корганов А. В.	Ленинэй нэр. колхоз	520
Шукуров Д. Ш.	XXII партсъездын нэр. колхоз	554
ЗАГАРАЙН АЙМАГ		
Цыренов Ш. Ц.	XXI партсъездын нэр. колхоз	410
Шарофеев Б. Ш.	«Гигант» колхоз	440
ХЭЖЭНГЫН АЙМАГ		
Намжилов Ш. Н.	Хэжэнгын совхоз	550
Цыденова Ц. Б.	«Октябриин 50 жэл» совхоз	503
Доржиева Б. Ш.	«Первомайский» совхоз	380
ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГ		
Мархуев Б. Д.	Ленинэй нэр. колхоз	225
Янданов Р. Ц.	— » —	267
Пермяков Г. И.	Саяанай совхоз	325
БАРГАЖАНАЙ АЙМАГ		
Малатхаев Д. С.	Хилганын колхоз	594
ЯРУУНЫН АЙМАГ		
Ринчинов Б-Д. Ц.	«Дружба» колхоз	517
Климов И. А.	— » —	585
МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГ		
Брылев М. А.	Ленинэй нэр. колхоз	616
Голендухин М. З.	«Родина» колхоз	620
Митрофанов П. С.	«Искра» колхоз	670
Рычков М. М.	— » —	670
Нагмитов В. Н.	«Знамя Ленина» кол.	564
Сангаев Д. Ц.	— » —	600
Манибадаров Б. Б.	— » —	576
Цыбикдоржиев Д. Ц.	— » —	589
Мункуев Д-Ц. М.	«Одон» совхоз	590
Дондокова Ц. Д.	— » —	550
ХОРИИН АЙМАГ		
Гатапова Б. Г.	«Георгиевский» совхоз	602
Доржиева Д. Г.	— » —	602
Дондуков Н. Г.	Анаагай совхоз	483
Чимитов Ц-Д.	— » —	502
Гончиков Б-Д. Ц.	Хориин совхоз	516
Жамбалова Ц. С.	— » —	533

ҺААЛИШАДАЙ АМЖАЛТА

Захааминай аймагай «Победа» колхозой hаалишад жэлhээ жэлдэ һайнаар хүдэлжэ, ажалдаа амжалтатай ябадаг болоhоор үнинэй юм. Жэшээлэн хэлэбэл, эдэнэр нёдондо бүхыдөө 660000 килограмм һү haaxa социалис уялга абаhан аад, тэрэнээ 50400 килограммаар үлүүлhэн байна. Үнгэрэгшэ жэлэйнь һү haaлгые урзанданайхитайнь сасуулбал 32303 килограммаар ехэ болоhон байха юм.

Энэ колхоздо шударгы шангаар хүдэлжэ ябадаг түрүү hаалишад олон. Жэшээлбэл, Ажалай Улаан Тугай орденто hаалишан Х. Абидуева үнгэрhэн жэлдэ 29900 килограмм һү haaxa уялгатай haa, тэрэнээ 36050 килограммда хүргэжэ, үнеэн бүриhөө 2070 килограмм һү haahan байна. Мүн тиихэдэ hаалишан Н. Будаева жэлэй туршада 38330 килограмм һү haaжа. 18 үнеэнhээ 22 тугал түлжүүлhэн байха юм. Залуу hаалишан В. Гончиковой туйлаhан амжал... хомоор. Тэрэ абаhан... гаяа баhал үлүүлэн ...

Жэлэй эхинhээ тус ... hаалишад нилээд ам... жа байнад. hаали... тоева, В. Гончиков, ... ва, Х. Абидуева ... лис мүрысөөндэ ... маг соогоо түрүүлжэ ...

Б. ...

ЭХЭ ОРОНОЙ ЗҮРХЭН, БААТАР СОЛОГО ХОТО

СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКАНУУДАЙ СОЮЗАЙ БАЙГУУЛАГДАҺААР 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

...УУЗЭГ ...ХИНА

[illegible]

С. АЖИНГИТОВ.

...СНОПРЕСНЫН ...ТОМАДУУД

[illegible]

П. ЖМОТОВ.

...ЬЯТТИИН ...УЖНИГУУД»

[illegible]

А. ПЕТРОВ.

АГУУЕХЭ ХАНИ БАРИСААНАЙ ҺҮЛДЭ

В. ПРОМЫСЛОВ, Моссоветэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ

[illegible]

Алтан зүрхэтэ Кремлиин курантнууд
Арбан хоёр сохибо...

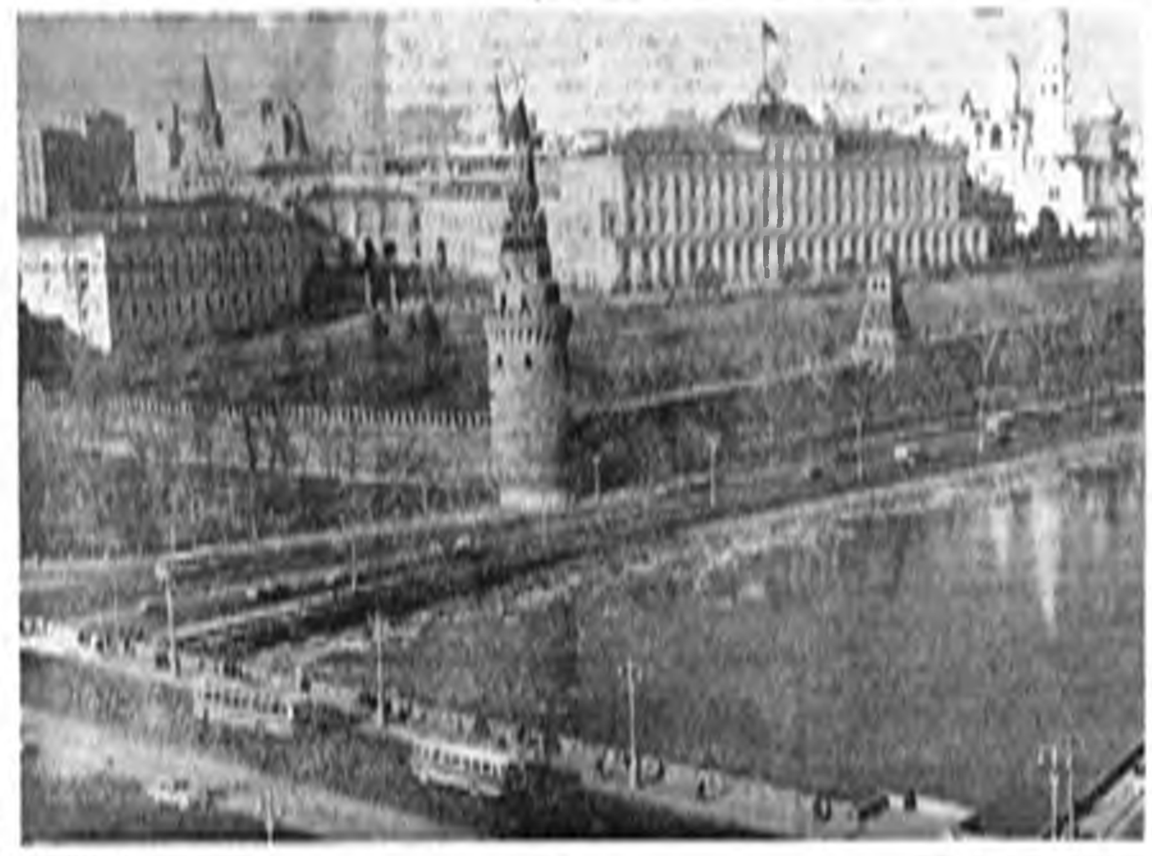

МОСКВА. КРЕМЛЬ. ТАСС-ай фотохроника.

СОЁЛОЙ СУУТА ГУЛАМТА

[illegible]

М. ЦАРЕВ, СССР-ай арадай артист, Бүхэроссин театральна бүлэгэй правлениин түрүүлэгшэ.

...НИНСКЭ ПРОСПЕКТ, 6-дахи ГЭР

[illegible]

«МОСКВА» ГОСТИНИЦА, 424-дэхи НОМЕР

[illegible]

Г. ДАНИЛОВ.

ГАЙХАМШАГ ТООНУУД

[illegible]

ФАРАБАЙ ХОЁРДОХЁО МҮНДЭЛЭЛГЭ

[illegible]

Н. САУТИН.

ИЛЬИЧЕВСКО «ВААТАРНУУД»

[illegible]

Н. РАТНИКОВ, Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ заводой слесарь, коммунис ажалай ударник.

Хабшалай хаалтын проект

[illegible]

Н. КУЗЬКИН, С. Я. ЖУРАЙ нэрэмжэтэ «Гидропроект» гэшэ бүхэсоюзна институдай проектын ... инженер.

ГАЙХАМШАГ ТООНУУД

[illegible]

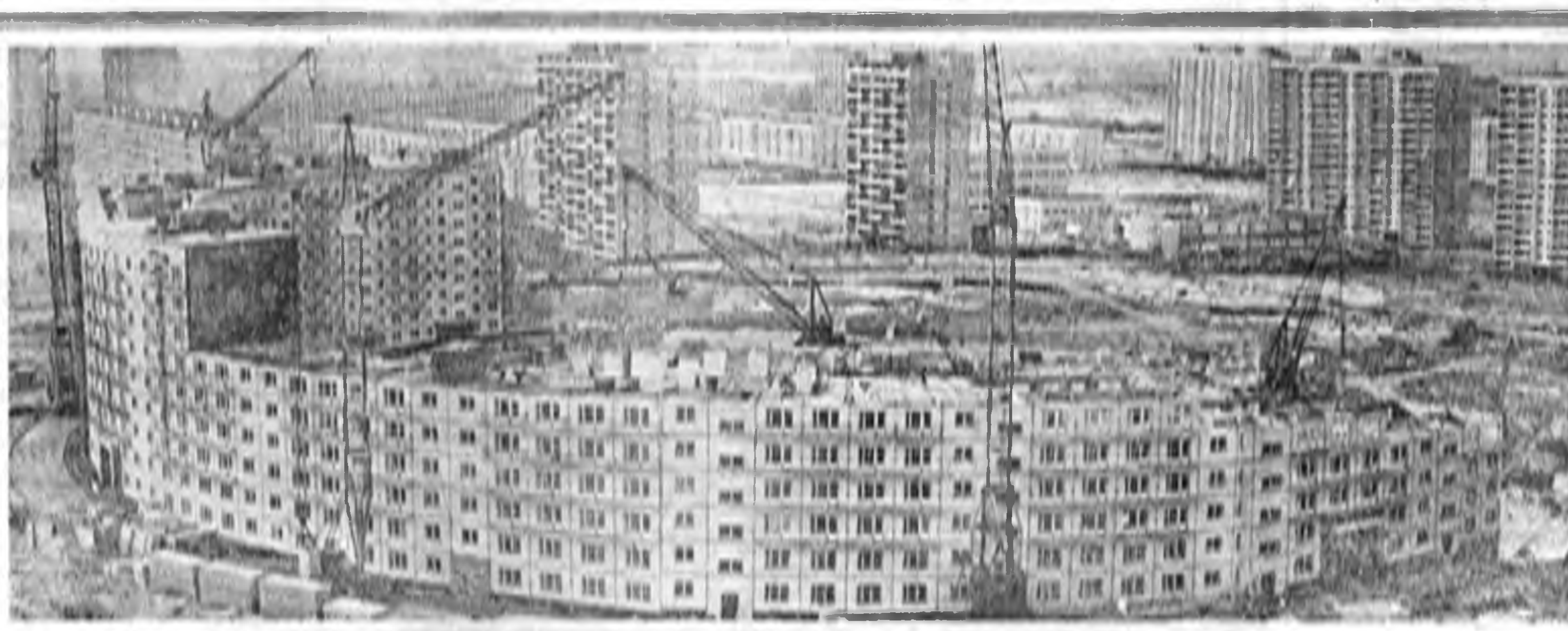

[illegible] ...УРАГ ДЭЭРЭ: ... ТАСС-ай фотохроника.

ЭХЭ ОРОНДОО ДУРАТАЙГААР...

Һурагшадые Эхэ орондоо дуратайгаар, үбгэ эсэгэнэрэй алдарта заншалые хүндэлэн, нангинаар саашадань арьбадхажа ябахаар хүмүүжүүлхэ гээшэ багшанарай шухалын шухала зорилго мүн. Энэ асуудалда зорюулагдаһан багшанарай конференци Хяагта хотодо болобо. Энэ талаар хүмүүжүүлхы хүдэлмэриин аймаг доторхи байдал тухай арадай гэгээрэлэй таһагые даагша П. М. Матвеев элидхэл хээ. Тиихэдэ литература, географи болон түүхэ заадаг багшанар өөһэдынгөө хэшээлнүүдые хайшан гэжэ, ямар аргаар хүмүүжүүлхы удхатай болгодог тухайгаа хөөрэһэн байна.

Тэрэшэлэн дайнай, ажалай ветеранууд, ажабайдалай баян намтартай хүнүүд конференцидэ эдэбхитэй хабаадалсаһан байна. «Арад зоной бүтээһэн бүхы юумэн найдамтайгаар хамгаалагдаха ёһотой» гэһэн уряа доро конференци үнгэрөө.

Ургажа байгаа залуу үетэниие революциин, дайшалхы болон алдар солын жэшээ дээрэ хүмүүжүүлхэ шухала гэжэ элидхэлшэ болон бусадшье үгэ хэлэгшэд тэмдэглэһэн байна.

Хяагта хото түүхын үйлэ хэрэгүүдээр баян даа. Аяншалагшад Пржевальский, Козлов, Потанин, эрдэмтэд Образцов, Прянишников, Окладников, граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай баатарнуудай, Монголой арадай вождьнор Сүхэ-Баатар ба Чойбалсан болон бусадай нэрэ Хяагтатай таһаршагүй холбоотой ха юм.

Хяагтын аймагай, мүн аха дүү Монгол арадай залуушуулай хоорондо интернациональна хани барисаан хүгжэн һалбарна. Ганса 1971 ондо МНР-эй 270 пионер ба һурагша Хяагта хото ерэһэн байна. Гэхэ зуура Хяагтын аймагай һургуулинуудай 1437 һурагша түрэл орон дотороо аяншалаа.

Түүхын болон архитектурын памятнигууд Хяагтада олон. Һүүлэй 5—6 жэл соо ниитын хүсөөр дайнда наһа бараһан нютагайнь хүбүүдэй дурасхаалда 16 хүшөө бодхоогдоһон байна.

Эдэ бүгэдэ дээрэһээ тобшолол хэхэдэ, үхибүүдые Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ талаар хүдэлмэри һайжаруулха арга боломжо Хяагтын аймагай һургуулинуудта бин гэжэ конференци тэмдэглээ.

Аймагай һурагшад, залуушуул болон багшанарта хандаһан хандалга тус конференци дээрэ абтаа.

О. ЦЫБИКОВ.

ХҮНДЭТЭ АЙЛШАН

Хэжэнгын найман жэлэй интернат һургуулиин багшанар болон һурагшад баяр ёһололой оршон байдалда хүндэтэ айлшаниие угтан абаа. Социалис Ажалай Герой, РСФСР-эй габьяата багша Цокто Номтоевич Номтоев эндэ айлшалан ерэһэн байгаа бшуу.

Буряадай АССР-эй габьяата багша А. А. Аюржанаев холуур суурхаһан баатар хүбүүнэй намтар тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Гэбэшье Цокто Номтоевичой өөрынь хэлэһэн үгэнүүд эндэ сугларагшадые ехэтэ һонирхуулһан байна. Илангаяа үхибүүд тэрэнэй хөөрөөе амяа татан шагнаһан, алдарта багша шэнгеэр ябахые хүсэһэн байха...

Эдир һурагшад ... Номтоевичой зохёол... уран хурсаар уншажа, ... ларагшадые ехэтэ ... лаа. Социалис Ажал... ройе тоонто нютагаа ... айлшалжа байхыень ... шуул уриба.

Д. САМБ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ... гын үедэ.

Авторай ф...

АРТИСТНАРТА ГРАМОТА БАРЮУЛАГДАА

Һаяын үдэрнүүдтэ Ахын аймагай колхозуудаар Буряадай гүрэнэй филармониин эстрадна бүлэг ябажа, дуу хүгжэмэй, уран үгын, хатар нааданай үдэшэнүүдые үнгэргэбэ.

Буряадай АССР-эй арадай артистка Оюуна Тумурова узбек, молдаван,ород, буряад арадуудай хатар шадамараар гүйсэдхэжэ, олоной магтаалда хүртөө. Совет арадуудай хани барисаае артистка хатараар дамжуулан харуулаа.

Үндэһэн буряад дуунуудаа абьяастайгаар хангюурдаһан Агван Дондуков гансашье дууша бэшэ, харин уран гоёор уншадаг байһаараа мүн лэ шалгарба.

Ород хүн аад, буряад хэлэн дээрэ дуунуудые тон бэрхээр гүйсэдхэһэн Мария Кравцова сугларагшадые гайхуулһан байна.

Хүдөөгэй ажалшадта һайн удхатай наада харуулһанайнгаа түлөө артистнар КПСС-эй райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой зүгһөө Хүндэлэлэй грамотада хүртөө.

В. ГАЛСАНОВ.

КОМАНДААРАА ТАБАДАХИ ҺУУРИ ЭЭЛБЭ

Россин хүдөөгэй эгээн ... солбон кроссменүүдэй мүр... Краснодарска хизаарай ... чий Ключ городто үнгэр... Республикымнай спортс... энэ мүрысөөндэ хабаадал...

Спортын мастер Вла... Цыренов 8 километрэй ... урилдахадаа, хоёрдохи ... ээлээ. Хүдөө ажахын ин... дай студент Иннокенти... кин залуушуулай дунда б... урилдаанда хабаадалсажа, ... лометртэ гүйхэдөө, до... һуурида гараһан байна.

Кабанскын дунда һург... 10-дахи классай һурагша ... сандр Поломошин 3 кило... зайда урилдажа, зург... һуури ээлээ. Тиихэдэ Б... най дунда һургуулиин ... классай һурагша Корги... километртэ гүйхэдөө, 11-... һуурида гараба.

Республикымнай кро... нүүд ниитэ командаараа ... дахи һуури ээлһэн байна.

В. БАДМА...
«Урожай» бүлгэмэй обл... ной соведэй инстру...

АМАРҺАН ХҮҮГЭД БАЯРТАЙ ДАА!

«Улаан-Үдэ» гэжэ турбазада ниислэл хотымнай һургуулинуудай һурагшад хабарайнгаа амаралтые үнгэргэһэн байна. 6-дахи, 9-дэхи, 43-дахи һургуулинуудай багшанар һурагшадай дунда хүмүүжүүлхы хүдэлмэри ябуулаа. Хүүгэдые наһа наһаарнь илгажа, хэдэн бүлэг болгожо хубааһан байна.

Дээдэ-Онгостойн шугы соогуур гү, али кино, театрнуудта үдэр бүри ошодог, аяншалдаг байгаа. Аяншалга болон экскурси эмхидхэхэ Буряадай совет ниислэл хото соогуураа, «Электромашина» заводто экскурси эмхидхээ. Иимэ экскурсида ябахадаа, үхибүүд ниплээн олон юумэ мэдэжэ, ойлгожо абаа юм.

Пионерскэ хүхюун дуунуудаа ханхинаса дуулалдан, сэбэр агаараар сээжэ дүүрэн амилжа аяншалгада ябахадаа, хүүгэдэй шарайда хэды һайхан зол жаргалай толон бадардаг һэм!

Хүүгэдэй номой долоон хоног үнгэргэхэ хэрэгтэ һурагшад эдэбхитэйгээр хабаадаа. Турбазын библиотекэдэ байһан номууд дууһан уншагдаа. Айлшаар ерэһэн Д. Д. Хилтухинай хөөрөөн эдиршүүлые ямараар һонирхуулаа гээшэб!

Мүн баһа теннисээр, шатараар, даамаар мүрысөөнүүд үнгэргэгдөө. 100 метрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда олон һурагшад хабаадаа.

Хабарайнгаа амаралтые иигэжэ үнгэргэһэн һурагшад номоо бүри һайнаар шудалха хүсэлтэй бусаа бэлэй.

А. ЦЫБИКЖАПОВА.

ЭРДЭМЭЙ ҮРГЭН ХАРГЫ РУУ

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай дэргэдэ студентнэрэй научно-практическа конференци апрелиин 5-һаа хүдэлмэрөө эхилээд, үсэгэлдэр дүүргэбэ. Энэ конференци СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярта зорюулагдаа. Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын, партийна ба комсомольско организациин түүхэ тушаа асуудалнууд конференци дээрэ түрүү һуури эзэлээ. Тиигээд Буряадай түрүүшын эрдэмтэ Д. Банзаровай ажабайдал болон шэнжэлхы зохёолнууд тухай элидхэлнүүд хэгдэбэ.

Научно-шэнжэлгын хүдэлмэридэ хабаадагшадай, үндэр сэгнэлтэдэ, магтаалда хүртэмөөр хүдэлмэринүүдэй жэл бүри олошоржо байһые конференци харуулба. Шалгаржа гараһан, удха бодол һайнтай элидхэлнүүд городой дээдэ һургуулинуудай студентнэрэй конференцидэ дурадхагдаа. Мүн баһа олон студентнэр шагналда хүртөө.

Г. БАЗАРЖАПОВА,
студентка.

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГТА

ЭСТРАДНА АНСАМБЛЬ

«Даурия» гэжэ нэрэтэй эстрадна ансамблиин коллектив хэдэн хоногой туршада Мухар-Шэбэрэй аймаг соогуур аяншалжа, концертнүүдые харуулба.

Шэтэһээ ерэһэн эдэ айлшад долоон хоногой туршада хэдэн ажахынуудаар, тэрэ тоодо Шэнэ Загаанай «Заганский», Никольскын Ленинэй нэрэмжэтэ, Хонхолын «Искра», Хара-Шэбэрэй «Родина», колхозуудаар, Шаралдайн «Забайкалец» совхозоор ябажа, өөһэдынгөө бэлиг шадабари харуулһан байна. Үнгэрэгшэ пятницын үдэшэ аймагай түб Мухар-Шэбэр тосхоной соёлой байшанда түгэсхэлэй концерт боложо, хүн зон олоороо сугларaa. Тэрэ концертнь аймагай соёлой байшанда табиһан хоёрдохи концертнь болоно.

Ансамблиин программа совет, хилын саанахи композиторнуудай дуунуудһаа, инструментальна хүгжэмһөө бүридэнэ. Эрэшүүлэй дуунай квартет программыень бүришье шэмэглэлсэнэ.

Аймагай ажалшад, илангаяа хүдөө нютагуудтахи хүн зон ансамблиин концертые һонирхон хараа.

М. ЦЫРЕНОВ.

ЛЕКЦИ-КОНЦЕРТ

Буряадай АССР-эй габьяата артист Н. И. Маторин һаяхан Мухар-Шэбэрэй аймагай һуурин тосхонуудаар ябажа, Ленинскэ шангай лауреат, композитор Соловьев-Седой тухай лекци уншаад, тэрэнэй зохёолнуудые скрипкэ дээрэ наадаа.

Республикын мэдээжэ артист, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадагша Николай Иванович Маторинной уншаһан лекци-концертые Мухар-Шэбэр, Хонхоло, Никольск, Түгнэ, Суулга хүсөөтэ тосхонуудай ажалшад һонирхон шагнаа, хожомоо ходо айлшалжа байхыень уряа.

ТҮГЭСХЭЛЭЙ ХАРАЛГАДА БЭЛДЭНЭ

Хабарай амаралтын үдэрнүүдтэ аймагай һургуулинуудай һурагшадай уран һайханай бүлгэмэй харалга боложо үнгэрөө. Тус харалгада Мухар-Шэбэрэй, Хонхолын, Шаралдайн дунда һургуулинуудай һурагшад олоороо хабаадажа, һайн бэлэдхэлтэй байһанаа харуулба.

Апрелиин түрүүшын хахадта үнгэргэгдэхэ түгэсхэлэй харалгада хабаадахаар шэлэн абтаһан номернууд мүнөө мүлиин заһагдажа, бэлэдхэл түлэг дундаа ябажа байна.

ТҮРЭЛХИДЭЙ КОНФЕРЕНЦИ

Аймагай милициин дэргэдэхи үхибүүдэй комнатын үүсхэлээр Шаралдай тосхондо түрэлхидэй конференци үнгэргэгдөө. Конференци ургажа ябаа үхибүүдые гэр бүлэдэ зүбөөр хүмүүжүүлхэ гэһэн асуудалда зорюулагдаһан.

Тосхоной дунда һургуулиин багша Г. А. Брылева, врач А. П. Хабарова, түрэлхид конференцидэ эдэбхитэйгээр хабаадаа. Иимэ конференци тэндэ түрүүшынхеэ үнгэргэгдөө.

Б. ЖАМБАЛОВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН ★ ТЕЛЕГРАФ ★ РАДИО

ДЕЛИ

ХЭЛСЭЭ ХЭХЭЭР БЭЛЭН

ТАСС

Индостанай хахад арал дээрэ удаан сагай, бата бэхи эб найрамдал хангаха зорилгоор Пакистантай сэхэ хэлсээ хэжэ эхилхээр Индиин бэлэн байһан тухай элирхэйлһэн бэшэгые Индиин премьер министр Индира Ганди Пакистанай президент Бхуттада эльгээгээ. Ямаршье урид табигдаһан эрилтэнүүдгүйгөөр эдэ хэлсээнүүдые үнгэргэхэ гэжэ бэшэг соо дурадхагдана гээд «Нэшнл геральд» газетэ мэдээсэнэ.

РАВАЛПИНДИ. (ТАСС). Пакистанай премьер-министр З. А. Бхутто Индиин премьер-министр Индира Гандиин бэшэгые абахадаа, Индостанда һаяхан болоһон тулалдаанһаа уламжалан хоёр ороной хоорондо гараһан арсалдаае болюулхын тулада дээдэ тушаал зэргэтэдэй уулзалга үнгэргэхэ тухай дурадхалые Пакистан зүбшөөхэ байна гээд онсолон тэмдэглээ гэжэ правительствын тусхай түлөөлэгшэ апрелиин 7-до Исламбадта мэдүүлээ.

БЕЛГРАД

ТУҺАЛАМЖЫН ТҮЛӨӨ БАЯР ХҮРГЭНЭ

ТАСС

Хара нүрөө үбшэнһөө һэргылхэ тарилга хэдэг эм, гаммаглобулин Югославида эльгээһэнэйнь түлөө Советскэ Союзай правительствада баяр баясхалан хүргэнэбди гэжэ СФРЮ-гэй элүүрые хамгаалгын ба социальна политикын союзна Соведэй түрүүлэгшын орлогшо А. Жури ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлбэ. Хара нүрөө үбшэнһөө һэргылхэ тарилга хэдэг 3 миллион дозо эм, 2 мянган дозо гаммаглобулин Советскэ Союзһаа абаад, оронойнгоо элдэб районуудта эльгээтээбди гэнэ.

Югославиин хүн зоной элүүрые хамгаалдаг зургаанууд хара нүрөө үбшэнэй тараһан нютагуудые хиналтадаа бүрин абанхай гэжэ А. Жури тэмдэглээ. Энэ үбшэнэй тараһан районуудта ажаһуудаг хүнүүдтэ һэргылхын тарилга хэгдээ. Мүнөө һэргылэлгын хүдэлмэри орон дотор дүүрэжэ байна гэжэ А. Жури хэлэбэ.

ХАНОЙ

ДРВ-гэй МИД-эй МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

ДРВ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство мэдүүлгэ тунхаглаа. Тэрээн дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: апрелиин 6-да американ бүлэг самолёдууд Хатинь, Куангбинь провинцинуудтахи, Виньлиниин зонодохи олон һуурин тосхонуудые бомбодоо. Тэрэшэлэн хархис этэгээдүүд Куангбинь провинциһаа Виньлинь зоно хүрэтэрхи эрье шадарай һуурин тосхонуудые американ сэрэгэй кораблинууд дээрэһээ артиллереэр 500 дахин буудаһан байна. Бомбодолго, буудалгаһаа уламжалан алуулһан, шархатаһан хүнүүд бии. Олон гэр байранууд һандаргагдаа.

Американ империалистнуудай сэрэгэй энэ харата шэнэ ябуулга ДРВ-гэй бэеэ даанхай, аюулгүй байдалда бүдүүлигээр хамаарһан, Хойто Вьетнамые бомбодолго ба буудалгаяа бүрин зогсоохо гэһэн уялгануудаа Америкын правительствын һэнгэргүйгөөр эбдэһэн ябадал болоно гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Энэнь дэлхэйн арад түмэнэй һанал бодолые, тэрэ тоодо ээрхэг түримхэй дайгаа, Вьетнамай асуудалаар хэгдэдэг хэлсээнүүдые таһалдуулһан бүхы ябуулга дары болюулха эрилтэ эрид шууд табидаг США-гай түрүү үзэлтэй олонниитын һанал бодолые тоогоогүй ябадал мүн.

ДРВ-дэ эсэргүү сэрэгэй харата шэнэ ябуулгануудые хэхэдээ, вьетнам арадые айлган һүрдөөхэ гэһэн, американ империалистнуудай дахуул сэрэгүүдэй ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн тэмсэжэ, эхэ оронойнгоо бэеэ даанхай байдал, эрхэ сүлөө хамгаалха нангин уялгаһаа ароахыень Хойто Вьетнамай арад зониие баадхаха гэһэн хараа бодол американ империалистнууд баримтална гэжэ мэдүүлгэ дотор саашадаа тэмдэглэгдэнэ.

ДРВ-дэ эсэргүү американ империалистнуудай сэрэгэй харата ябуулгануудые ДРВ-гэй правительство буруушаана, уршагта хэрэгүүдэйнгээ хорото хойшолонгуудай түлөө США гүйсэд харюусаха ёһотой гэжэ эрид шууд һануулна.

Вьетнамай Демократическа Республика — бэеэ даанхай, дулдыданги бэшэ, социалис орон болоно гээд ДРВ-гэй правительство үшөө дахин мэдүүлнэ. ДРВ-гэй газар дайда ойроо хүргэхэ ёһогүй. ДРВ-гэй бэеэ даанхай, аюулгүй байдалда хоро хүргэһэн дайсанай сэрэгэй бүхы харата ябуулгануудта шанга харюу үгэхөөр вьетнам арад шиидэнхэй.

ДРВ-гэй бэеэ даанхай, аюулгүй байдалда хоро хүргэһэн бүхы ябуулгануудаа, мүн дайе «Вьетнамай тухэлтэй болгохо» гэдэг политикаяа болюулхыень, Вьетнамай асуудалаар Урдэ Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын олондо мэдээжэ дурадхалда харюусаха эрилтэ США-гай правительствын үмэнэ табиха, американ империалистнуудай сэрэгэй харата шэнэ ябуулганууддые эрид шүүмжэлхыень аха дүү социалис оронуудай правительстванууд ба арадуудые, эб найрамдалда, үнэн хэрэгтэ дуратай оронуудай правительстванууд ба арадуудые, американ арадые, дэлхэйн арадуудые ДРВ-гэй правительство уряалба.

Тобшо мэдээсэлнүүд

КУАЛА-ЛУМПУР. (ТАСС). 1970 ондо хүн зониие бүридхэлдэ абаһан баримтануудай ёһоор, Малайзиин хүн зоной тоо 10.439 мянга болоһон байна. Ороной улад зоной 46,8 процентнь малаецууд, 34,1 процентнь хитадууд юм. Индеецүүд, пакистанецууд, даяггууд ба бусад үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд орон дотор ажаһууна.

ОСЛО. (ТАСС). Хойто далайн оёорто, Норвегиин эрьенүүд шадар ашагта малтамал бэдэрһэн геологууд нефтиин баялигуудые олоо. Тэдэнэй тоолон гаргаһанай ёһоор, Континентальна шельфдэ нефть олзоборилго үдэр бүри 10 мянган баррельдэ (1 баррель 159 литртэй адли) хүрэхэ байна.

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). Газар ээмдэһэн ехэ баяшуултай зүрилдэжэ шадангүй, «юрэнхы дэлгүүрэй» оронуудай жэжэ, дундуур шадалтай таряашадай олон тоото ажахынууд үгырэн хооһорно. 1950 онһоо 1970 он хүрэтэр 10 миллион тухай таряашад үгыржэ, газараа орхихо баатай болоо. 1972 онһоо 1976 он хүрэтэр Баруун Европын оронуудай үшөө 2 миллион таряашад ондоо ажал бэдэрхэ баатай болохоор хүлеэгдэнэ.

ХАНОЙ

Ээрхэг түримхэйшүүлдэ уридшалан һануулга хэгдэбэ

ТАСС

Куангбинь провинциин ба Виньлинь шадарай нютагуудые хамгаалагшад апрелиин 10-да американ 6 самолёт усадхаа. Энэнь ээрхэг түримхэйшүүлдэ шангахан уридшалан һануулга болоно гээд «Нян Зан» газетэ апрелиин 7-ной түрүү бэшэг соо тэмдэглэнэ.

Куангбинь провинциин болон Виньлинь шадарай хүн зон олонтой районуудта США шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые — хүсэтэ һандаргахы бомбонуудые, магнитна, гал шатаадаг, фосфорно, шарикова бомбонуудые, элдэб тухэлэй ракетэнүүдые, химическэ хорото бодосуудые хэрэглэнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй һүүл багһаа эхилэн американ самолёдууд дурсагдаһан районуудта үдэр бүхэндэ ехэ добтолгонуудые хэжэл байдаг. ДРВ-е агаарһаа хамгаалагшад США-гай авиациин добтолгонуудые сухарюулан сохиходоо, Куангбинь провинцида, Виньлинь шадарай нютагуудта хэдэн зуугаад американ самолёдуудые буудан унагаагаа.

Американ ээрхэг түримхэйшүүлэй ямаршье хорото шэнэ уршагта ябуулгануудые таһалдуулхаар Вьетнамай зэбсэгтэ хүсэнүүд шиидэһэн байна.

ЯУНДЕ

ПАРЛАМЕНТАРИНАРАЙ УУЛЗАЛГА

ТАСС

Һуралсалай бааза байгуулхадань Советскэ Союз Камерунда ехэ туһа хүргэнэ гэжэ Камерунай гэгээрэлэй, соёлой ба профессиональна бэлэдхэлэй министр Саше Монго Соо тэмдэглэбэ. Мүнөө орон доторхи һургуулиин наһанай үхибүүдэй 65 процентнь һурана — энэмнай Африкадахи эгээн лэ һайн дүнгүүдэй нэгэн болоно гэжэ Камерунай министр гэгээрэлэй, эрдэм ба соёлой асуудалнуудые эрхилдэг парламентнууд хоорондын союзай комиссиин зүблөөн дээрэ мэдээсэһэн байна.

СССР-эй Парламентын бүлэгэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ Я. С. Насреддинова парламентнууд хоорондын союзай ондоо комиссиин — экономическа ба социальна асуудалнуудые зүбшэлдэг комиссиин зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзай эхэнэрнүүдэй ямар байдалтай байһан тухай хөөрэбэ.

САНТЬЯГО

Чилиин президентын хэлэһэн үгэ

ТАСС

Чили мүнөө үедэ өөрынгөө бүхы түүхэ соо бэрхэтэйхэн байдалда ороод байна гээд радикальна партиин онсо съезд дээрэ апрелиин 6-най үдэшын заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, президент Сальвадор Альенде мэдүүлээ. Энэ ушар юун дээрэһээ тохёолдооб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, Чилиин экономикые унагааха гэжэ гадаадын дайсад һэдэлгэ гаргана. Хоёрдохёор, Чилиин революциие дабан гараха маанадта дурагүйлхэгшэд али болохо аргаар үгэсэлгэнүүдые, һүйдхэлтэ ябуулгануудые хэнэ гээд президент тайлбарилһан байха юм.

Ороной байгаалиин гол баялигуудые, банкнуудые гүрэнэй мэдэлдэ абаха, аграрна шэнэдхэлгэнүүдые хэхэ талаар өөрынгөө толгойлдог правительствын туйлаһан амжалтанууд тухай Сальвадор Альенде хөөрөө.

Парламентда, президентдэ дурагүйлхэгшэдэй олонхидой экономикын секторнүүдые хубилгаха тухай абаһан хуули тухай тогтон хэлэхэдээ, энэ арсалдаанай үргэлжэлхэ болоо һаань, парламентые тарааха тухай хуулиин проект дурадхажа, энэ хуулиин проект тухай арад зоной өөрынгөө һанамжа хэлэхэ тухай асуулта үнгэргэжэ болохоб гээд тэрэ хэлэһэн байна.

САНТЬЯГО. (ТАСС). Зүүнэй үзэл баримталдаг Чилиин радикальна парти арадай нэгэдэлэй правительстваһаа гараха гэһэн шиидхэбэри баталба. Тус партиин гэшүүд тэрэнэй хүтэлбэриин захиралтаар юстициин министр М. Сануэса, ашагта малтамалнуудай промышленностиин министр М. Юн тушаалһаа бууха тухай мэдүүлгэ баряа. Энээниием президент Альенде зүбшөөбэ.

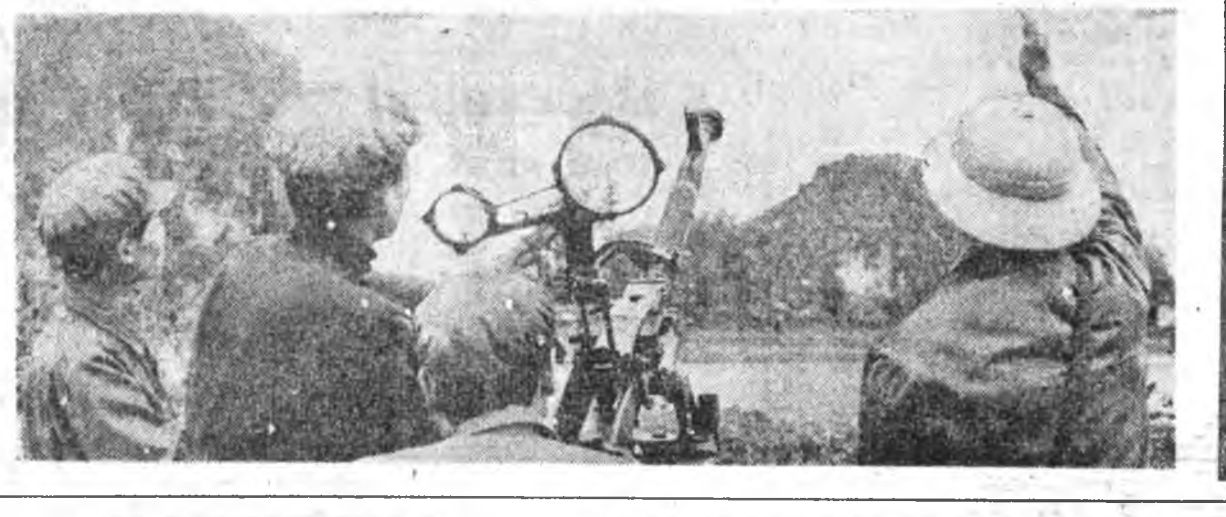

ДРВ. ТХАНЬХОА ПРОВИНЦИИН ӨӨРЫГӨӨ ХАМГААЛГЫН ҺАЙН ДУРАНАЙ ЗЕНИТНЭ ОТРЯД. ТЭРЭ ОТРЯД МОДО ОТОЛОЛГЫН ЗАВОДОЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЕГШЭДҺӨӨ БҮРИДХЭГДЭҺЭН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: США-гай АГААРАЙ ДЭЭРМЭШЭДЭЙ ДОБТОЛГОДО ХАРЮУ ҮГЭХӨӨР БЭЛЭН БАЙҺАН ПУЛЕМЕТНО РАСЧЕТ.

ВИА-ТАСС-ай фото

ПРАВДА·БУРЯТИ...

Нэгэдэхи хуудаһанда: «... республикын нэгэ үдэр» — ... луулбари. ТАСС-ай шухал... дээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «... бэрилхэшье, хүмүүжүүлхэшье... Л. Рыжовэй статья. «Национ... на асуудалаар Совет засага... рүүшын декредүүд» — И. ... нецкиин статья. Буряадай ... эй Верховно Соведэй Прези... дэ. П. Хромкинагай «Ажала... лөө хүндэлэл» гэһэн корр... денци.

Гурбадахи хуудаһанда: «... национальна бригадын түрүү... — В. Зоркиной корреспон... «Далайн эрьеын дуушан... П. Натаевай статья. Хилын ... нахи һонинууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «... гэн атлетикэ — 72-ой» эхин... таг нютагай һонин.

ЭНХИР ЭКРАН

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММ...

14.00 — Дамжуулгын ... рамма. 14.30 — «Будильн...» һургуулиин һурагшадта ... лагдаһан дамжуулга. 14.55 «Здоровье» — телеавизионн... нал. Энхэ элүүрэй уласх... дын һара. Совет кардиол... амжалтанууд. Хоёрдохи дам... га. 15.25 — Үнгэтэ телеви... Мария Пахоменко дуулаха. 1... — «США: проблемы и поли...» гэһэн дамжуулга. 16.20 — З... новай «Молодожен» гэһэн ... зүжэг. 17.50 — Үнгэтэ теле... ни. Хоккейгээр дэлхэйн ... һуури эзэлхын түлөө чемп... ФРГ—Финлянди. (3-дахи пер... Прагаһаа уридшалан бэшэж... һан дамжуулга. 18.25 — һ... һонинууд.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА

18.30 — Хүүгэдтэ «Мойдо...» харуулагдаха. 18.50 — «Уран хёолшын мастерской».

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММА

20.00 — «Огни цирка». 20... — Үнгэтэ телевидени: «Клуб ... нопутешествий». 21.45 — ... рия Пахоменко дуулаха. 22.10 — «Факир на часах» уран һайханай телевизи... фильм.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА

23.15 — Хүгжэмтэ забс... 23.25 — «Время» — инфо... ционно программа. 23.55 — ... тэ телевидени. Хоккейгээр ... хэйн түрүү һуури эзэлхын ... чемпионат. Швеци — ЧССР. ... гаһаа дамжуулга.

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММА

03.25 — Үнгэтэ телеви... Хоккейгээр дэлхэйн түрүү һ... эзэлхын түлөө чемпионат. Ф... лянди — СССР. Прагаһаа ... жуулга.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

Н-00361. Заказ № ...